

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ ЗАХІДНЕ МІЖОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

25 лютого 2021 р.

м. Львів

№63/7-рк/к

**Управління торгівлі,
громадського харчування та
побутового обслуговування
виконавчого комітету Рівненської
міської ради**

33028, м.Рівне, вул. Поштова, 2

**Виконавчий комітет Рівненської
міської ради**

33028, м.Рівне, вул.Соборна,12а

Про припинення
дій, які містять ознаки порушення
законодавства про захист економічної
конкуренції

Західним міжобласним територіальним відділенням Антимонопольного комітету України (надалі-Відділення) в ході моніторингу діяльності органів місцевого самоврядування на предмет дотримання вимог законодавства про захист економічної конкуренції встановлено наступне.

- (1) Відповідно до законодавства про захист економічної конкуренції одним із завдань Антимонопольного комітету України є участь у формуванні та реалізації конкурентної політики, в частині контролю за прийняттям органами місцевого самоврядування рішень, які впливають на конкуренцію.
- (2) Згідно з статтею 2 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні» (надалі – Закон) місцеве самоврядування здійснюється територіальними громадами сіл, селищ, міст як безпосередньо, так і через сільські, селищні, міські ради та їх виконавчі органи, а також через районні та обласні ради, які передбачають спільні інтереси територіальних громад сіл, селищ, міст.

- (3) Статтею 10 Закону встановлено, що виконавчими органами сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їх створення) рад є їх виконавчі комітети, відділи, управління та інші створювані радами виконавчі органи.
- (4) Управління торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування виконавчого комітету Рівненської міської ради (надалі – Управління) (33028, м. Рівне, вул.Поштова,2) включене до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 22568439.
- (5) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (6) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Управління є органом місцевого самоврядування.
- (7) Виконавчий комітет Рівненської міської ради (надалі – Виконком) (33028, м. Рівне, вул.Соборна,12а) включений до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань, є юридичною особою з організаційно-правовою формою – орган місцевого самоврядування, ідентифікаційний код 04057758.
- (8) Основним видом діяльності є «Державне управління загального характеру» (КВЕД 84.11).
- (9) У розумінні статті 1, статті 5 Закону Виконком є органом місцевого самоврядування.
- (10) На території м. Рівне повноваження органів місцевого самоврядування здійснюються Рівненською міською радою, її виконавчим комітетом та іншими створеними виконавчими органами, зокрема Управлінням.
- (11) Частиною третьою статті 24 Закону передбачено, що органи місцевого самоврядування та їх посадові особи діють лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, передбачені Конституцією і законами України, та керуються у своїй діяльності Конституцією і законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, а в Автономній Республіці Крим - також нормативно-правовими актами Верховної Ради і Ради міністрів Автономної Республіки Крим, прийнятими у межах їхньої компетенції.
- (12) Статтею 30 Закону визначено повноваження виконавчих органів сільських, селищних, міських рад у сфері житлово-комунального господарства, побутового, торговельного обслуговування, громадського харчування, транспорту і зв'язку.
- (13) Статтею 1 Закону України "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності" (надалі - Закон про дозвільну систему) визначено, що дозвільна система у сфері господарської діяльності - сукупність урегульованих законодавством відносин, які виникають між дозвільними органами, державними адміністраторами та суб'єктами господарювання у зв'язку з видачею документів дозвільного характеру,

переоформленням, видачею дублікатів, анулюванням документів дозвільного характеру.

- (14) Відповідно до статті 2 Закону про дозвільну систему його дія поширюється на дозвільні органи, адміністраторів, уповноважений орган та суб'єктів господарювання, які мають намір провадити або провадять господарську діяльність.
- (15) Згідно зі статтею 1 Закону про дозвільну систему дозвільні органи - суб'єкти надання адміністративних послуг, їх посадові особи, уповноважені відповідно до закону видавати документи дозвільного характеру.
- (16) Статтею 1 Закону про дозвільну систему визначено, що документ дозвільного характеру - дозвіл, висновок, рішення, погодження, свідоцтво, інший документ в електронному вигляді (запис про наявність дозволу, висновок, рішення, погодження, свідоцтва, іншого документа в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань), який дозвільний орган зобов'язаний видати суб'єкту господарювання у разі надання йому права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності та/або без наявності якого суб'єкт господарювання не може проваджувати певні дії щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності.
- (17) Статтею 1 Закону про дозвільну систему визначено, що декларація про провадження господарської діяльності (далі - декларація) - документ, яким суб'єкт господарювання повідомляє дозвільний орган про свою відповідність вимогам законодавства до певного виду господарської діяльності (у тому числі матеріально-технічної бази, кваліфікації персоналу - якщо це зумовлено особливостями провадження відповідного виду господарської діяльності) та на підставі якого набуває право на провадження заявленого виду господарської діяльності і несе передбачену законом відповідальність.
- (18) Таким чином, декларування відповідності вимогам законодавства до певного виду господарської діяльності є фактично спрощеною дозвільною процедурою.
- (19) За результатами моніторингу діяльності Управління встановлено, що останнім запроваджено надання адміністративної послуги з реєстрації декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства відповідно до якої суб'єкт господарювання зобов'язаний подати повідомлення про реєстрацію такої декларації та саму декларацію у 2-х примірниках.
- (20) За інформацією, наданою листом від 17.12.2020 року № 05-373 (вх. № 63-01/3799 від 17.12.2020 року), Управлінням таке декларування запроваджено на підставі Закону про дозвільну систему та постанови Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 року № 922 «Деякі питання набуття права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності за декларативним принципом».
- (21) Крім того, як вбачається із інформаційної картки даної адміністративної послуги, що розміщена на веб-сайті центру надання адміністративних послуг у м. Рівне, жодних актів місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування у м.

Рівне стосовно запровадження декларування відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства не приймалось.

- (22) Відповідно до інформації Управління наданої листом від 11.12.2020 року № 05-373 (вх.№ 63-01/3799 від 17.12.2020 року) таке декларування відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства запроваджено з метою створення бази даних – дислокації об'єктів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування на території м. Рівне.
- (23) Виходячи з визначення «дозвільної системи у сфері господарської діяльності» відносини між виконавчими органами сільських, селищних, міських рад щодо створення баз даних щодо дислокації об'єктів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування розташованих на відповідній території не підпадають під дію Закону про дозвільну систему, оскільки такі відносини не можуть бути пов'язані з отриманням будь-яких документів дозвільного характеру, а Управління в даному випадку, в розумінні Закону про дозвільну систему, не є дозвільним органом.
- (24) Крім того, слід зазначити, що відповідно до рішення виконавчого комітету Рівненської міської ради від 14.11.2017 року № 114 «Про затвердження Положення про режими роботи закладів суб'єктів господарювання» (надалі – Положення) для встановлення нічного режиму роботи, суб'єкт господарювання має подати копію декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства (Дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг).
- (25) У пункті 6 Положення зазначено: «Управлінням торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування виконавчого комітету Рівненської міської ради (далі - Управління) за погодженням з власниками встановлюється цілодобовий режим роботи при реєстрації *Декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства для таких об'єктів торгівлі та сфери побутових послуг*:
- АЗС; АЗС з магазинами (крім реалізації з 22-00 години до 08-00 години, алкогольних, слабоалкогольних напоїв, вин столових та пива (крім безалкогольного);
 - торгових автоматів (крім тих, що знаходяться в об'єктах з обумовленим режимом роботи);
 - аптечних закладів;
 - автомобільних стоянок».
- (26) Згідно з пунктом 8 Положення: «Для встановлення режиму роботи Закладу в нічний час суб'єкт господарювання подає:
- заяву на ім'я міського голови із зазначенням повної назви та юридичної адреси суб'єкта господарювання, назви та адреси Закладу із пропозицією щодо годин його роботи у нічний час;
 - інформацію про кількість найманих працівників згідно з формою (додається); - - копію *Декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства (Дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг)*.
- У разі внесення змін до режиму роботи Закладу, який працює в нічний час, суб'єкт господарювання подає:

- заяву на ім'я міського голови із зазначенням повної назви та юридичної адреси суб'єкта господарювання, назви та адреси Закладу, годин його роботи; - інформацію про кількість найманих працівників згідно з формою (додається);
 - копію *Декларації відповідності матеріально-технічної бази вимогам законодавства (Дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг)*, створює бар'єри вступу на ринок нових суб'єктів господарювання, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку торгівлі та обслуговування населення в м. Рівне.
- (27) Тобто, декларація відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства фактично прирівняна до дозволу на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг, отримання якого на сьогоднішній день не передбачено жодним законодавчим актом України.
- (28) Відповідно до статті 1 Закону України «Про Перелік документів дозвільного характеру у сфері господарської діяльності» забороняється вимагати від суб'єктів господарювання отримання документів дозвільного характеру, які не внесені до Переліку, затвердженого цим Законом.
- (29) У вищезазначеному Переліку відсутні Дозволи на розміщення об'єкта торгівлі та сфери послуг та будь-які інші дозвільні документи для початку роботи закладів торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування, які б з врахуванням вимог постанови Кабінету Міністрів України від 25.08.2010 №725 «Про затвердження переліку певних дій щодо провадження господарської діяльності або видів господарської діяльності, які не можуть провадитися на підставі подання декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання вимогам законодавства», можна було б замінити деклараціями.
- (30) Запровадження Управлінням та виконавчим комітетом Рівненської міської ради, на підставі Закону про дозвільну систему та постанови Кабінету Міністрів України від 07.12.2016 року № 922 «Деякі питання набуття права на провадження певних дій щодо здійснення господарської діяльності або видів господарської діяльності за декларативним принципом», подання суб'єктами господарювання декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства, як тими, що тільки мають наміри здійснювати діяльність у сфері торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування, так і тими, що вже здійснюють таку діяльність на території м. Рівне, потребує від суб'єкта господарювання додаткових затрат часу та є безпідставним.
- (28) Такі дії створюють бар'єри вступу на ринок нових суб'єктів господарювання, що може призвести до обмеження конкуренції на ринку торгівлі та обслуговування населення в м. Рівне.
- (29) Сукупність норм Закону України «Про захист економічної конкуренції» передбачає змагання між суб'єктами господарювання, які завдяки, саме, власним досягненням здобувають переваги над іншими суб'єктами господарювання, натомість, антиконкурентні дії органів місцевого самоврядування можуть вплинути на відповідний стан конкуренції шляхом її обмеження, що може полягати у зміні

існуючих факторів, які визначають інтенсивність конкуренції, а саме дії зовнішніх факторів, одним з яких можуть бути дії органів місцевого самоврядування, які, внаслідок потенційної можливості негативного впливу на конкуренцію, визнаються антиконкурентними діями органів місцевого самоврядування.

- (30) Відповідно до приписів частини першої статті 15 Закону України «Про захист економічної конкуренції» антиконкурентними діями органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю є прийняття будь яких актів (рішень, наказів, розпоряджень, постанов тощо), надання письмових чи усних вказівок, укладення угод або будь - які інші дії чи бездіяльність органів влади, органів місцевого самоврядування, органів адміністративно-господарського управління та контролю, які призвели або можуть призвести до недопущення, усунення, обмеження чи спотворення конкуренції.
- (31) Дії Управління торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування виконавчого комітету Рівненської міської ради щодо зобов'язання суб'єкта господарювання на подання декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.
- (32) Дії виконавчого комітету Рівненської міської ради щодо встановлення в Положенні про режими роботи безпідставних вимог щодо надання документів не передбачених законодавчими актами України, містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, передбаченого пунктом 3 статті 50 та частиною першою статті 15 Закону України "Про захист економічної конкуренції" у вигляді антиконкурентних дій органів місцевого самоврядування, які можуть призвести до обмеження конкуренції.

Враховуючи вищевикладене та з метою припинення дій, які містять ознаки порушень законодавства про захист економічної конкуренції, керуючись статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції», статтями 7, 12¹, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України» та пунктом 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України, затвердженого розпорядженням Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (із змінами), адміністративна колегія Західного міжобласного територіального відділення Антимонопольного комітету України

РЕКОМЕНДУЄ:

1. Управлінню торгівлі, громадського харчування та побутового обслуговування виконавчого комітету Рівненської міської ради (33028, м. Рівне, вул.Поштова,2, ідентифікаційний код 22568439) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом скасування не передбаченої законодавством вимоги, стосовно подання суб'єктами господарювання декларації відповідності матеріально-технічної бази суб'єкта господарювання в галузі торгівлі та побутового обслуговування вимогам законодавства.

2. Виконавчому комітету Рівненської міської ради (33028, м. Рівне, вул.Соборна,12а, ідентифікаційний код 04057758) припинити дії, які містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом вилучення з рішення виконавчого комітету Рівненської міської ради від 14.11.2017 року № 114 «Про затвердження Положення про режими роботи закладів суб'єктів господарювання» вимог щодо подання документів не передбачених законодавчими актами України.

Про результати розгляду зазначених рекомендацій повідомити територіальне відділення у місячний строк з дня їх отримання. Надати територіальному відділенню документи, що підтверджують виконання рекомендацій територіального відділення.

Відповідно до частини третьої статті 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення, провадження у справі про порушення законодавства про захист економічної конкуренції не розпочинається, а розпочате провадження закривається.

Голова Колегії

Ростислав ЛЕЩИШИН